

Seat No. : _____

AI2-111

April-2016

B.A., Sem.-IV

**CC-211 : Geography
(Bio-Geography)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (1) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સરખા છે.
(2) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વસ્થ આકૃતિ/નકશા દોરો.

1. વર્તમાન સમયમાં જૈવ-ભૂગોળના અભ્યાસની મહત્વતા સમજાવો. **14**

અથવા

પારિસ્થિતિકીની વ્યાખ્યા આપી, પારિસ્થિતિકી વિજ્ઞાનનું વિષયક્ષેત્ર સમજાવો.

2. પારિસ્થિતિકી પિરામિડ એટલે શું ? જૈવ ભાર પિરામિડ વિગતે સમજાવો. **14**

અથવા

ખાદ્યશૃંખલા આકૃતિ સહિત સમજાવો.

3. પૃથ્વી પર વનસ્પતિ જીવનનું વિતરણ કેવું છે ? તે પ્રદેશની આબોહવા સાથે કઈ રીતે સંબંધિત છે ? **14**

અથવા

રણીકરણ શું છે ? તેના પરિણામ કેવા હોય છે ? તે સામે કયા વ્યવસ્થાપનના પગલાં ભરી શકાય ?

4. ગુજરાતના સાગરીય જીવો પર ભૌગોલિક નોંધ લખો. **14**

અથવા

ગુજરાતના જંગલ નિવસનતંત્રની સમસ્યાઓ અને સંરક્ષણ સમજાવો.

5. (A) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

- (1) જરૂરી (Essentials) જૈવ-ભૂગોળ પુસ્તકના લેખક _____ છે.
 - (a) એમ.એસ. માથુર
 - (b) આર.સી. પટેલ
 - (c) એસ.આર. બક્ષી
- (2) સસલુ એ _____ ઉપભોક્તા છે.
 - (a) પ્રાથમિક
 - (b) દ્વિતીયક
 - (c) તૃતીયક
- (3) નિવાસ્ય ક્ષેત્રને આધારે બાયોમાસ પિરામીડના મુખ્ય _____ પ્રકાર છે.
 - (a) 03
 - (b) 06
 - (c) 08
- (4) ઉદ્યોગ એ _____ પારિસ્થિતિ તંત્રનું ઉદાહરણ છે.
 - (a) કુદરતી
 - (b) કૃત્રિમ
 - (c) ઘાસભૂમિ
- (5) _____ પ્રદેશોમાં જૈવ-વૈવિધ્ય વધારે જોવા મળે છે.
 - (a) દરિયાઈ
 - (b) વિષુવવૃત્તીય
 - (c) ટુન્ડ્ર
- (6) ધ્રુવોથી વિષુવવૃત્ત તરફ જતાં પ્રાથમિક ઉત્પાદકતાનું પ્રમાણ _____ છે.
 - (a) વધે
 - (b) ઘટે
 - (c) મધ્યમ
- (7) નિવસનતંત્રમાં શક્તિનો મુખ્ય સ્રોત _____ છે.
 - (a) સૂર્ય
 - (b) જળ
 - (c) જમીન

(B) ખરાં કે ખોટા ની નિશાની કરો :

7

- (1) જૈવ-ભૂગોળ એ જીવવિજ્ઞાન અને ભૂગોળ વચ્ચેની સાંકળ છે.
- (2) વન્ય પ્રાણીઓની વસ્તી તથા આકારશૃંખલા વચ્ચેની એક સાંકળ છે.
- (3) પ્રદૂષણને કારણે જીવ-વૈવિધ્યતા લુપ્ત થઈ રહી છે.
- (4) નિવસનતંત્રમાં શક્તિનો મુખ્ય સ્રોત માનવ છે.
- (5) દરિયામાં ઊંડાઈ તરફ જતા જીવોનું પ્રમાણ ઘટતું જાય છે.
- (6) પાણી વનસ્પતિનાં પ્રસરણ માટે મહત્વનું વાહક છે.
- (7) ગુજરાતમાં મેન્ગ્રુવનું પ્રમાણ દરિયા કિનારે વધુ જોવા મળે છે.

Seat No. : _____

AI2-111

April-2016

B.A., Sem.-IV

**CC-211 : Geography
(Bio-Geography)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Draw neat diagram / maps wherever necessary.

1. Explain the significance of Bio-geography in present scenario. **14**

OR

Give the definition of Ecology. Explain the scope of Ecology.

2. What is Ecological pyramid ? State in detail about Biomass Pyramid. **14**

OR

Explain the food chain with diagram.

3. How is the plant life distributed on the earth ? How is it related to climate of a region ? **14**

OR

What is desertification ? What are its consequences ? Which management principles can be applied to tackle it ?

4. Write a geographical note on the marine life of Gujarat. **14**

OR

Explain the problems and conservation of forest ecosystem in Gujarat.

5. (A) Choose the right options for the following :

7

- (1) _____ is the author of essentials of biogeography.
 - (a) M.S. Mathur
 - (b) R.C. Patel
 - (c) S.R. Baxi
- (2) Rabbit is _____ consumer.
 - (a) Primary
 - (b) Secondary
 - (c) Tertiary
- (3) On the bases of habitat, main types of biomass pyramid _____.
 - (a) 03
 - (b) 06
 - (c) 08
- (4) Industry is an example of _____ ecosystem.
 - (a) Natural
 - (b) Artificial
 - (c) Grassland
- (5) Bio-diversity can be seen at its maximum in the _____ region.
 - (a) Marine
 - (b) Tropical
 - (c) Tundra
- (6) When we move from the poles to the equator, the proportion of primary producers _____.
 - (a) Increase
 - (b) Decrease
 - (c) Medium
- (7) In the ecosystem, main source of energy is the _____.
 - (a) Sun
 - (b) Water
 - (c) Land

(B) State 'True' or 'False' :

7

- (1) Bio-geography is a chain between biology and geography.
- (2) A strong co-relation exists between wild life population and the food chain.
- (3) Due to pollution bio-diversity is becoming extinct.
- (4) In the ecosystem, main source of energy is the human.
- (5) The proportion of marine life decreases as we go deep into the ocean.
- (6) Water is an important agent for the dispersion of plants.
- (7) More mangrove are found in the coastal region of Gujarat.